

NASPROTNIKI REFORM PONUJAJO BEDO

Premier Janez Janša po letu vladanja o sindikalnih protestih, spremembah davčnega sistema, reformah, Mercatorju in politikih te države

Ko ste prevzeli oblast, je začela veljati davčna reforma Antona Ropa. Delček ste takoj razveljavili, deloma jo parlament popravlja zadnje tedne, večjo reformo pa načrtujete ob uvedbi evra. Zadnje spremembe so prekrile polemike o reformi, ki jo šele načrtujete. Je to, kar se že dogaja, manj pomembno?

"Davki so vedno pomembni. Naša vlada je z zadnjimi popravki davčnih zakonov prvič v zgodovini samostojne Slovenije davke znižala. Davek na plačno listo bo že naslednje leto nižji za petino. Večje bodo olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj, za demografske vzpodbude, odpravljena je vrsta nepotrebnih postopkov, ki so obremenjevali davkoplačevalce. Največjemu delu podjetnikov davka ne bo treba več plačati ob izstavitvi računa kot doslej, ampak šele po prejetem plačilu. Potrebne pa so še dodatne izboljšave davčnega sistema, ki pa nas, kot ste dejali, čakajo v letu 2007."

- Minister za javno upravo Gregor Virant je na srečanju novinarjev v Ankaranu ocenil, da vlada, ker ne poudarja, da v teh dneh ukinja obdavčitev dodatka za velike družine, mobilnikov in da znižuje davek na plače, ne skrbi najbolj za javno priljubljenost.

"Nekatere ministre je težko prepričati, da je potrebno pozitivne spremembe aktivno tržiti v javnosti. Ni pa to edini razlog za to, da za ljudi pomembni in koristni ukrepi ne pridejo na naslovnice časopisov. Minister za finance je v parlamentu na javnih sejah večkrat natančno predstavil, kaj spreminjamo in kakšne bodo posledice. Uredniki so večinoma presodili, da to ni pomembno in da je za slovensko prihodnost bolj usodno nagajanje opozicije ob ustanavljanju preiskovalne komisije o Mercatorju. Ta tema se je urednikom zdela usodnejša od dejstva, da je Slovenija z znižanjem inflacije ta teden praktično izpolnila še zadnji pomemben nominalni konvergenčni kriterij za prevzem Evra."

- Opozicija pri davčnih novostih problematizira predvsem polovični popust pri obdavčitvi obresti iz denacionalizacijskih obveznic. Kak je razlog zanj?

"Tak pristop je bil določen z zakonom o denacionalizaciji in več kot desetletje vladavine LDS in SD ni bil sporen za nikogar."

Veliko smo že zamudili

Janez Janša. "Več in bolj trdo delati nič več ne pomaga. Treba je več znati in bolje narediti. In olajšati okoliščine tistim, ki bi to znali."

Robert Balen

- Opozicija je še bolj kritično reagirala, ko je katoliška skupnost podprla vlado pri zakonu o RTV in ker ni zavrnila reform. Javnost je novi predsednik LDS Jelko Kacin svaril celo pred zlivanjem države in rimskokatoliške cerkve. Kakšno politiko vlade do katoliške skupnosti lahko pričakujemo?

"Normalno evropsko politiko. Vlada spoštuje določilo ustave, ki pravi, da sta cerkev in država ločena. Pa tudi določilo, da je izražanje verske pripadnosti svobodno in da so verske skupnosti avtonomne. Pri vseh ukrepih, ki jih je ta vlada sprejela, smo imeli enak odnos do vseh verskih skupnosti, ki pa seveda niso vse enako velike in prisotne v državi. Žal nekatere opozicijske stranke gradijo politiko na nerazumljivi in nestrpni kampanji proti cerkvi. Liberalna demokracija je v dolgih tednih, ko je vlada določala okvir ekonomskih in socialnih reform, reagirala samo enkrat s tiskovno konferenco, na kateri so se odzvali na stališče civilne družbe, na stališče komisije za pravičnost in mir, ki se je opredelila do reform. V vsem tem času pa sami niso bili sposobni izdelati kakršnegakoli vsebinskega stališča, kaj šele alternativnega predloga. Kje je vlada v senci, ki je bila tako pompozno ustanovljena, sedaj pa je že pol leta neslišna in nevidna?"

- V intervjuju za Večer v začetku leta ste povedali, da je uvedbe enotne davčne stopnje ob uvedbi evra ena izmed resnih alternativ. Ste zaradi protestov, ki so jih organizirali sindikati, spremenili stališče?

"Vlada ni spremenila stališča. Okvir ekonomskih in socialnih reform, ki smo ga na vladi določili, je napotilo za ravnanje in ministri pripravljajo spremembe zakonodaje. V tistem delu, kjer okvir posega na področje sociale, pa je tudi izhodišče za pogajanja o naslednjem socialnem sporazumu. Če bodo sindikati opustili politični boj, zmerjanje in žalitve ter namesto konfrontacije sprejeli dialog, se bomo pogajali v ekonomsko socialnem svetu. Vlada je to ponudila na samem začetku, a se sindikati niso bili pripravljali pogovarjati..."

- Kaj če se...

"Rajši so sklicali zborovanje, na katerem so vihrale jugoslovanske zastave z rdečo zvezdo in drugimi totalitarnimi simboli..."

- Kaj če bodo vztrajali, da se niso pripravljali pogovarjati? "Potem bo pač stvar tekla naprej po njihovem scenariju: Semolič, Rebolj, Ulčar, Lombard in Mazalin bodo zborovali, peli internacionalo ter družje Tito mi ti se kunemo in objokovali čase, ko smo imeli bone za bencin, redukcije elektrike, verbalni delikt in trikrat nižji standard kot danes, do česar imajo vso pravico. Vlada pa bo sprejemala ukrepe, do česar ima po ustavi in zakonih vso pravico. A na ta način konstruktivnega vzdušja, ki je potreben za to, da bi lahko potegnili voz naprej, ne bo mogoče ustvariti. Od sindikalnih voditeljev bi bilo pošteno, da delavcem, ki so jih pozivali na ulice, povedo, da brez gospodarskega razvoja ne bo večjih plač, ne bo novih delovnih mest in ne socialne varnosti za brezposelne. Slovenija mora na vsak način modernizirati proizvodnjo. Večino enostavnega dela, ki še prevladuje v industrijski proizvodnji, delavci na Kitajskem in v Vietnamu naredijo za desetkrat nižjo plačo. In ta proizvodnja se bo neustavljivo selila tja. Enostavno se moramo reorganizirati, dokler je še čas, k izdelkom z visoko dodano vrednostjo.

Veliko smo že zamudili. Pot, ki jo ponujajo nasprotniki reform, je pot v socialno bedo in ne v socialno državo. Žalostno je bilo v soboto gledati delavce, ki imajo nizke plače in so v tistem snegu in mrazu protestirali proti reformam, ki lahko to spremenijo. Več in bolj trdo delati nič več ne pomaga. Treba je več znati in bolje narediti. In olajšati okoliščine tistim, ki bi to znali. Če se ne bo pojavil nekdo z idejo, novim podjetjem ali programom ter znanjem, za delavce ne bo več dela niti za manj kot 100.000 ali 70.000 SIT. Kajti stvari, ki jih delajo za 70.000 na mesec, Kitajci naredijo

za 10.000. Z reformami spodbujamo ustvarjalne in podjetne, da bodo razvijali programe, ki bodo tudi delavcem omogočali boljše plače."

Pod jugoslovansko zastavo

- Kako ste razumeli demonstracije: je bila za njimi opozicija ali kažejo širše razpoloženje?

"Dvomim, da se širše razpoloženje v Sloveniji lahko poistoveti z jugoslovansko zastavo, ki je leta 1991 vihrala na tankih, s katerimi so nas napadli ter pobijali sonarodnjake. Vsekakor pa smo vsi za socialno državo. Samo z reformami, ki jih predlagamo, lahko pravočasno tudi za naprej zagotovimo trdne temelje takšni državi. Ni mogoče biti socialen brez trdne gospodarske podlage. Udeležba na sindikalnem mitingu še zdaleč ni bila rekordna glede na zgodovino različnih zborovanj v Ljubljani. Je pa bila drugačna virtualna podoba, ki jo je ustvaril medijski odziv. Velikokrat sem bil na zborovanjih na Kongresnem trgu in kadar nas je bilo tam približno toliko kot prejšnjo soboto, so bila policijske ocene, da je ljudi 5 do 6 tisoč. Organizatorji pa smo pošteno povedali, da morda okoli 10.000. Zatrjevanje organizatorjev, da je bilo tam 40.000 ljudi, je podobna tisti črnogorski, ki pravi, da je njih in Rusov 200 milijonov.

Presenetila je tudi agresivnost enega od študentskih funkcionarjev, ki se počuti ogroženega zaradi urejanja razmer na trgu študentskega dela. Tu peščica študentskih funkcionarjev zelo dobro živi na račun izkoriščanja študentskega dela. In ravno ta funkcionar je pri 30 letih še vedno absolvent, pravi vzor pridnega študenta za svojo generacijo. Ravno tisti delavci, ki so protestirali z njim, jim že deset let plačujejo nedokončan študij, iz prispevkov za delo študentov pa dobivajo mastne honorarje. Takšni funkcionarji nasprotuje reformam, ker bi to uredile. Tudi kakega sindikalnega funkcionarja, polnega agresivnosti in demagogije o delavskih pravicah, bo mogoče kak delavec kdaj vprašal, če je sploh katero od svojih plač zaslužil v kakem podjetju ali je že celo življenje strošek proračuna in članarin delavcev?"

- Predsednik SD Borut Pahor je pred volitvami na Zboru za republiko ocenil, da bodo pred to vlado težke in nepopularne odločitve, zaradi katerih - če jih izpelje - morda ne bo dolgo vladala. Računate, da bi lahko večino v državi prepričali v nujnost reform in ohranili zaupanje z zadnjih volitev?

"Večina v državi je prepričana, da so reforme potrebne. Po raziskavah javnega mnenja, ki smo jih naredili, več kot 75 odstotkov ljudi meni, da so reforme potrebne. Zagata je, ker se je o nekaterih ukrepih, ki so del sprememb, začelo govoriti z etiketiranjem. Večina ljudi nasprotuje enotni davčni stopnji, ker so sprejeli demagoško razlago, da bomo ob enotni davčni stopnji vsi plačevali enak davek: revni in bogati. Ko smo se pogovarjali s sindikati, sem ugotovil, da nekateri sindikalni funkcionarji res mislijo, da enotna davčna stopnja pomeni, da bomo plačevali enake zneske. Kar seveda ni res. Gre za enako stopnjo za vse, prispevek pa bo različen. Tisti, ki zasluži milijon plače, bo ob 20 odstotnem davku plačal 200.000 SIT. Tisti, ki zasluži 200.000 pa 40.000 SIT davka. Torej bo nekdo, ki ima petkrat večjo plačo, tudi davkov plačal petkrat več. Hkrati bo uvedena splošna olajšava, zaradi katere tisti iz socialno tveganih dohodkovnih razredov ne bodo plačali nobene dohodnine."

Nevarna demagogija

"Ne uvajamo nekaj, s čimer bi jemali revnim in dajali bogatim, s čimer zdaj strašijo. Težko pa se je z argumenti boriti proti takšni demagogiji. Če nekdo brezobzirno laže in iz 10.000 naredi 40.000 zborovalcev in iz enotne davčne stopnje izpelje formulo, da bodo revni plačevali enake vsote kot bogati, je to polje socialne demagogije, ki je nevarna, ker se potem ljudje odločajo na podlagi napačnih predpostavk."

- Bilo je tudi nekaj odzivov iz koalicijskih strank. Desus bi ob enotni davčni

stopnji izstopil iz koalicije, če dogovarjanje ne bo po koalicijski pogodbi, ljudska stranka je predlagala, da bi ohranili nižjo obdavčitev hrane, zdravil in podobnega. So se ustrašili ali pa je to prostor, kjer se je mogoče pogajati?

"Teh predlogov nisem videl, nihče od koalicijskih partnerjev ni predlagal, naj vlada spremeni stališče, nekaj so menda razlagali na tiskovnih konferencah. So pa predlogi nekoliko nenavadni. -e posebej, ker se prava pogajanja še začela niso, puške nekaterih pa že frčijo v koruzo. Sem pa trdno prepričan, da prihodnost v Sloveniji pripada le tistim strankam ali koalicijam, ki bodo razvojno naravnane in bodo pravočasno razumele, kakšni so procesi v svetu in kaj je potrebno v Sloveniji pravočasno storiti, da nas čas ne bo povozil. Oboroževanje za pretekle vojne se ni še nikoli obneslo."

- So vladni načrti obsežnih reform hkrati z uvedbo evra del strategije, da bi glavne stvari v državi uredili do leta 2008, ko bomo vodili EU?

"Najpomembnejše je, da je zdaj še čas, ko nujne reforme lahko izpeljemo brez večjega zategovanja pasu, brez drastičnih ukrepov, ki bi prizadeli ljudi. Nobeni socialni skupini se zaradi reform, če jih izvedemo pravočasno in uravnoteženo, ne bo poslabšal socialni položaj. V reforme pa smo prisiljeni, ker se svet okoli nas spreminja. Povečati moramo vlaganja v raziskave in razvoj, sprostiti davčni vijak pri obdavčitvi dela, sprejeti ukrepe, ki bodo trg dela naredili bolj učinkovit... Strateško gledano gre za razbremenitev dela in nekoliko večjo obdavčitev potrošnje ter premoženja. Premik, ki bi ga morali ravno sindikati najbolj pozdraviti. Največje koristi že srednjeročno namreč prinaša tistim, ki živijo od dela. Vsi, ki delamo, bomo kot posamezniki postali bolj konkurenčni. Kar pomeni, da se bodo posledično povečale plače. Ker smo letos zaustavili tudi zaostajanje pokojnin za plačami, se bo tudi položaj upokojencev sočasno izboljševal. Mimogrede, kje so bili sindikati, ki jih sedaj tako skrbi za upokojence, ko je prejšnja vlada drastično udarila po njih? Nobenega protesta nismo slišali. Tudi Desus je bil takrat tiho in ni grozil z izstopom iz koalicije."

- Je Jože P. Damjan že pristal, da bi v vladi kot minister usklajeval izvajanje reformnega paketa?

"Da."

- Že desetletje je paradoks slovenske politike, da je vlada največji posamezni lastnik podjetij v državi, hkrati pa, da vladajoči prikrivajo vpliv na najpomembnejše kadrovske odločitve v podjetjih, denimo o direktorjih. Kolikšna je realno moč vlade?

"Realna moč vlade ali vladne koalicije v podjetjih, kjer vlada posredno preko skladov ali neposredno imenuje nadzorne svete in ti potem uprave, je velika. Kar seveda ni dobro. Ni mogoče dobro odločati o nekaj 100 podjetjih. Zato bomo nadaljevali proces privatizacije. Do konca mandata nameravamo privatizirati večino preostalih državnih deležev. Ko gre za izbor uprav v tem prehodnem obdobju nadzorniki praviloma objavijo javni razpis in izberejo najsposobnejše ne glede na politične barve. Priznati moram, da imam kar nekaj težav z uveljavljanjem tega načela pri nekaterih koalicijskih partnerjih. A smo bili doslej večinoma uspešnih. Pri vseh pomembnejših imenovanjih, npr. pri zavarovalnici Triglav, Luki Koper, Petrolu je bil objavljen razpis, natečajna komisija je izbrala najboljšega."

Razlika je očitna

- Kako lahko odgovorite kritikom, ki pravijo, da se pri prevzemanju vpliva v podjetjih vaša vlada ne razlikujete veliko od LDS-ovih?

"Se razlikuje. Kolikor vem, našlo se je tudi nekaj zapisov, da so v preteklosti tudi o upravah in direktorjih podjetij v državni lasti odločali na kadrovskih koordinacijah pri generalnem sekretarju LDS. Brez javnih razpisov. Imenovanje članov nadzornih svetov pa seveda še vedno poteka kot je prej s to razliko, da smo

članstvo ponudili tudi predstavnikom opozicije. Sprva so sodelovali in v glavne nadzorne svete, denimo kapitalske ali odškodninske družbe so bili kandidati opozicije tudi imenovani. Kasneje LDS in SD niso več hoteli predlagati imen, še vedno pa kandidate predlaga opozicijska SNS."

- Ob poslu, ko sta Istrabenz in Laško od državnih skladov odkupila Mercator, tednik Mladina in opozicija trdita, da ste dogajanje osebno vodili in zahtevajo parlamentarno preiskavo. Kakšna je bila vloga predsednika vlade?

"Ti očitki so smešni. Tudi če bi bilo to res, kar govorijo, glede na pravno okolje in lastniška razmerja, ki so nam jih zapustili dvanajst let vladajoči kolegi iz LDS in SD, ne bi bilo niti neobičajno niti nezakonito. Vendar pa njihove trditve ne držijo. Javnosti je bil posredovan zapis pogovora s predstavniki obeh podjetij, ki jih omenjate. Prav tako tudi izpis obiskov v vladni stavbi v tistem času. Takšnih sestankov z direktorji podjetij je veliko. Zaradi razlogov, o katerih sva govorila prej, ker je vlada pomemben upravljavec premoženja, pa tudi, ker se resno ukvarjamo z izboljševanjem pogojev za gospodarstvo. Sestanki potekajo tako v Ljubljani kot v regijah, ki jih obiskujem. V enem letu sem obiskal mnogo več podjetij kot moj predhodnik v dveh. Na teh pogovorih pa seveda ne sprejemamo poslovnih odločitev, za katere vlada ni pristojna."

- Je pa predsednik vlade najbrž seznanjen, če se dogaja pomemben proces v gospodarstvu in ga lahko, če oceni, da je slab, ustavi.

"Običajno vlado kličejo na pomoč takrat, ko nastanejo problemi. Čeprav so možnosti vladnih intervencij v takih primerih po vstopu Slovenije v EU pičle. Glede na prejšnjo temo pa je zanimivo, kako so vlado na začetku mandata nekateri obtoževali, da z umikom iz gospodarstva ne misli resno. Ko pa sta se paradržavna sklada dejansko umaknila iz Mercatorja, je nastal velik vik in krik. Prej je neaktivno in politično prijazno državno lastništvo v Mercatorju omogočalo nenavaden položaj, ko so bili isti ljudje dejansko hkrati uprava, nadzorni svet in skupščina oz. lastniki in se je vse odločanje incestno vrtelo znotraj istega kroga, kar ne prenese nobena normalna ekonomija. Člani uprave velikih podjetij v normalnem gospodarstvu ne smejo poslovati s podjetji, ki so v njihovi lasti. To je bilo možno le tam, kjer lastniška funkcija še vedno funkcionira na način nekdanje družbene lastnine, ki jo je v resnici upravljala partija. Ko so prišli pravi lastniki, so s tem prekinili.

Zanimivo pa je to, da za večino komentatorjev incestna razmerja sploh niso bila sporna, šele takrat, ko se je stanje normaliziralo, je nastal vihar. Skoraj jim je uspelo Slovenijo prepričati, da je prav, da rep maha s psom in ne obratno."

- Odziv javnosti na zamenjavo direktorja Jankoviča...

"O tem odzivu govorim..."

- Slišati je bilo interpretacije, da bi bil razlog lahko, ker je pred volitvami soustanavljal forum bivšega predsednika države Milana Kučana.

"Za zamenjavo gospoda Jankoviča sem izvedel zvečer iz televizijskih poročil kot večina drugih državljanov. Ko sta državna sklada prodala deleže, je prenehala vsa tovrstna pristojnost države. Celo Slovenijo pa so prepričevali, da vlada odstavljala Jankoviča. Vlada niti vedela ni, da ga bodo zamenjali. Zamenjali so ga novi lastniki, ki prej kot v okolje sedanje koalicije politično sodijo tja kot gospod Jankovič. A lastniki se pač obnašajo tržno. Država pa ne nujno. Če se realni lastnik zmoti, tvega svojo lastnino. Država pa le denar davkoplačevalcev. Sicer pa bomo videli, koliko donacij in sponzorstev bo sicer po mojem poslovno zelo sposoben nekdanji šef uprave Mercatorja sedaj velikodušno odrinil od svoje osebne lastnine, ki je menda v času vodenja Mercatorja narasla na štiri milijarde tolarjev. Lahko je sponzorirati roket, plačevati PR agencije in dajati obilne reklame v nekatere

časopise, če to na koncu plačajo dobavitelji in trgovke od svojih precej skromnih plač."

Imeli bomo 14 regij

- Hkrati s spremembami lastniških deležev v Mercatorju se spreminjajo tudi pri največjih tiskanih medijih. Je razlog, da to tako zelo odmeva, ker vpliv na imenovanje šefov tam izgublja stranke, ki so prej vladale ali ker bi vpliv lahko pridobili zdaj vladajoči?

"Gre za bojazen pred izgubo vpliva, ki obstaja zaradi politične in kapitalske prepletenosti. Te mreže se sicer počasi trgajo, še vedno pa obvladujejo praktično celotno sceno. Upam, da bo počasi le nastal normalen javen prostor, kjer bodo mediji odvisni od bralcev, gledalcev, od odziva trga. Ne pa od zakulisnih mrež. Denimo tistih, ki so se aktivirale, ko je državni sklad ob menjavi vlade naglo prodal šest odstotni delež časopisa Delo tovarni hladilnikov. In se to takoimenovanim neodvisnim komentatorjem, ki so danes polno vznemirjeni, ni zdelo prav nič sporno."

- Vlada je sprožila postopek za razdelitev države na dve regiji. Mojmir Mrak je odstopil z oceno, da bi vlada morala vztrajata pri eni, opozicija pa vas je ostro kritizirala, da so boljša rešitev tri. Zakaj dve?

"Po neuspehu pogajanj o finančni perspektivi junija letos je Mrak nedvoumno zagovarjal razdelitev države na dve regiji, ker pozna razmere. Razmere se od takrat niso bistveno spremenile. Treh regij ni mogoče doseči. To je prejšnja vlada že predlagala in dobila jasen odgovor iz EU. Obstaja nedvoumen dopis, ki ga je evropska komisija poslala ministru Milanu M. Cviklu lani nekaj dni pred koncem mandata in ki je zelo oster. Nihče pameten ne more pričakovati, da bi v Bruslju kar pristali, naj se Slovenija z dvema milijonoma prebivalcev razdeli na tri regije, če je minimalen pogoj za regijo 800.000 prebivalcev. Manjka nam skoraj pol milijona ljudi za to. Pri takem odstopanju ni pogajanj, ne gre za nekaj tisoč prebivalcev, gre za pol regije. Kriterija zaradi nas ne bodo spremenili, soglasja 25 držav o izjemi ne moremo doseči. Kajti to bi potegnilo za seboj množico sprememb tudi v drugih državah. Eno regijo že imamo sedaj in vse bo v redu, če bo naslednji EU proračun sprejet pred spremembo statistike. Če bodo pogajanj o naslednji finančni perspektivi končana pred novimi statističnimi podatki, verjetno bodo objavljeni v začetku naslednjega leta, zgodba dveh regij ne bo imela praktičnega učinka.

Razdelitev na dve regiji smo predlagali za primer, če se pogajanja zavlečejo in bodo obveljali novejši statistični podatki, ki bi Slovenijo dvignili nad 75 odstotkov razvitosti EU. V tem primeru bi kot ena regija izgubili dostop do večine evropskega kohezijskega denarja."

- Bo razdelitev le administrativno-statistična in bo organizacijsko in finančno odločanje še skoncentrirano v Ljubljani?

"Gre za statistični regiji in ne za politično delitev, kohezijska regija vzpostavi samo neko nujno infrastrukturo..."

- Regionalne razvojne projekte nekdo mora pripraviti...

"Tudi nerazviti deli v zahodni regiji, ki sicer presega 75 odstotkov razvitosti EU, bodo lahko pridobivali razvojna sredstva, ki pa jih bomo zagotavljali na nacionalni ravni. Dostop do denarja nerazvitih delov v zahodni in v vzhodni regiji bo načeloma povsem enak. Za tistega, ki bo pripravil program in dobil sredstva, bo vseeno, ali bodo evri prišli iz Bruslja ali iz državnega proračuna."

- Kakšni so sicer cilji vlade pri regionalizmu?

"Da Slovenija dobi prave regije oz. pokrajine. Ker je opozicija vložila pobude za spremembo ustave v tem delu, bomo skušali doseči dogovor o spremembi ustave. Če to ne bo mogoče, se bomo lotil delitve po sedanji ureditvi, kar lahko zavleče

postopke, a verjamem, da jih je kljub temu mogoče izpeljati."

- Koliko regij: 14, 12, 10, 3?

"-tirinajst, o tem smo se v veliki meri vsaj v koaliciji že poenotili."

- Kdaj bo predlagan ustavni zakon, da bi država pravno razrešila problem izbranih?

"Koalicija bo spoštovala obljubo, da bo zakon vložila v proceduro do konca leta."

- Ste se o tem kaj dogovarjali z opozicijo?

"Usklajevanja zaenkrat še potekajo na vladni ravni in v koaliciji. Naslednja faza je doseganje dvotretjinskega soglasja."

Sama procedura

- Kolikokrat ste se sicer v zadnjih mesecih pogovarjali z novim predsednikom LDS Jelkom Kacinom?

"Enkrat na sestanku predsednikov parlamentarnih strank."

- Je bilo podobno tudi v preteklosti z bivšim predsednikom Tonetom Ropom?

"Prejšnji predsednik je bil sicer približno enako sposoben ločevati dnevno-politične in nacionalne teme, vendar so bili stiki pogostejši."

- Kaže to na spremembe v odnosu med vladajočimi in opozicijo ali je razlog, ker gospod Kacin šele prevzema oblast v LDS in ima pri tem tudi težave?

"Vsak nov predsednik stranke, še posebej večje, potrebuje nekaj časa, da uredi stvari. Zdaj ima kar nekaj težav. Dvomim, da mu je prva prioriteta dialog z vlado. Čeprav smo v času, ko bi bilo dobro, če bi imeli delujočo opozicijo, ki bi bila sposobna konstruktivnega dogovora o prihodnjem razvoju Slovenije, kot smo bili mi nekoč sposobni podpreti vlado pri potrebnih spremembah za vstop v EU in NATO. Takšne opozicije v Sloveniji zdaj na žalost ni. Bolj kot z usodnimi vprašanji prihodnosti se ukvarjajo s proceduralnimi zapleti v parlamentu, kampanjo proti cerkvi, obstrukcijami... Nikjer prihodnosti, sama procedura in preteklost... Na drugem pogovoru predsednikov parlamentarnih strank, potem ko smo jim že nekaj tednov prej predstavili okvir ekonomski in socialnih reform, nismo dobili nobenega stališča ali alternative. Pri predstavniku LDS se je zdelo, da predloga ni niti pogledal, kaj šele, da bi ga pozorno prebral. Nekaj je vedel le o enem ukrepu od 70 predlaganih. Vsebinski pogovor ni bil mogoč. Upam, da to ne bo dolgo trajalo."

Tudi položaj z nekdanjo združeno listo je zapleten. Imajo predsednika, ki z besedami v isti sapi podpira reforme in hkrati tiste, ki jim še pred pogajanjem prižigajo svečke. In imamo poslansko skupino te stranke, ki jo zanimata predvsem usoda njihovih lastnih tranzicijskih tajkunov in cerkveno premoženje." - Pred tednom je vlada razrešila Franca Pukšiča, ki je ocenil, da ima premajhen vpliv v vladi. Računate, da bo Pukšič ostal vsaj v stranki?

"Ne vidim razlogov, da ne bi. Nesporazumi niso bili na tej ravni. Tudi če bi bil namesto državnega sekretarja na čelu urada za Slovence v zamejstvu in po svetu minister brez listnice, strateško to zadev ne bi spremenilo. Glede števila ministrov smo omejeni z zakonom o vladi in tudi sicer nima smisla širiti administracije. Tudi državni sekretar lahko učinkovito vodi urad. Končno je Pukšič sam dokazal, da se da v kratkem času veliko narediti."

- V prvem letu je odstopilo nekaj državnih sekretarjev, sestava kabineta pa se ni spremenila. Razmišljate, da bi zamenjali katerega ministrov?

"Že na začetku mandata sem povedal, da imamo ekipo, ki je najboljša možna v danih razmerah. Če bi SDS lahko sama oblikovala vlado, bi seveda lahko sestavil bolj učinkovito ekipo. Sicer so v vseh vladah, ki so koalicijske, kompromisi nujni. Kljub temu pa v nekaterih primerih resno razmišljam, da bi naslednje leto predlagal

spremembe. Imamo nekaj šibkih točk, kjer zaenkrat še bolj posli vodijo ministre in ne obratno. Razmere sicer niso nikjer dramatične, vendar bo v kratkem jasno, ali bodo stvari stekle na bolje ali pa bodo potrebne osvežitve."

O komisiji, ki jo vodi Drago Kos

"Ob robu srečanja srednjeevropske pobude na Slovaškem mi je predsednik ene od mednarodnih organizacij povedal, da ga je iz Slovenije klical nek gospod po imenu Drago Kos in mu razlagal, v kakem obupnem stanju je Slovenija, v kateri želi vlada ukiniti edini organ, ki se bori proti korupciji. To seveda ni res. Takšno tožarjenje po tujini je za državne funkcionarje tudi najmanj nedostojno. Takšnega organa, kot je sedanja Kosova komisija, nima nobena druga evropska država. Proti korupciji se lahko učinkovito borijo organi, ki imajo dejansko moč. Policija, tožilstvo, celotno pravosodje. V teh institucijah je bil boj proti korupciji v prejšnjem obdobju dejansko zanemarjen, ker so oblastniki čuvali svoj hrbet. Za spuščanje megle pa so potem ustanovili t.i. Kosovo komisijo, ki se je spravila na občinske funkcionarje. Za primer Peklar pa so rekli, da niso dobili nobene prijave.

Komisija, ki porabi nekaj 100 milijonov tolarjev za zbiranje podatkov o premoženju državnih in lokalnih funkcionarjev, je nesmisel. Zato sedaj predlagamo, naj postanejo podatki o premoženju funkcionarjev javni. Objavljeni na spletnih straneh. Kar bo po zgledu anglosaških držav bistveno bolj preventivno delovalo proti korupciji kot komisija s 10.000 zaupnimi fascikli o premoženju posameznikov, ki lahko potem po vzorcu iz primera Ranc nezakonito in selektivno pronicajo v javnost."